

№ 3773-VI. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>. – Назва з екрана.

2. Міжнародне приватне право: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / за ред. В. П. Жушмана та доц. І. А. Шуміло. – Харків : Право, 2012. – 320. – С. 6.

3. Конституція України [Електронний ресурс] : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/>. – Назва з екрана.

4. Про міжнародне приватне право [Електронний ресурс] : Закон України від 23 черв. 2005 р. № 2709-IV. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2709-15>. – Назва з екрана.

5. Міжнародне приватне право [Електронний ресурс] : навч. посіб. / за заг. ред. В. М. Гайворонського, В. П. Жушмана. – Київ : Юрінком Інтер, 2007. – Режим доступу: <http://radnuk.info/pidrychnuku/privat/441-gaivoronsk.html?start=60>. – Назва з екрана.

Ковівчак Андрій Іванович, курсант 2 курсу Прикарпатського факультету (м. Івано-Франківськ) НАВС
Науковий керівник: старший викладач кафедри кримінально-правових дисциплін та оперативно-розшукової діяльності Прикарпатського факультету (м. Івано-Франківськ) НАВС **Данченко К. М.**

ОБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ

Об'єкт злочину визначається як те, на що посягає злочин. Доказом актуальності питання визначення об'єкта злочину слугує відсутність у чинному Кримінальному кодексі України поняття об'єкта злочину, більш того, такого законодавчо визначеного поняття об'єкта злочину не було ні в попередній редакції Кримінального кодексу України 1960 р., доки в теорії кримінального права на теоретичному рівні однозначно не буде визначено поняття об'єкта злочину, таке поняття не можливо визначити і на законодавчому рівні.

Законодавчо визначено, що пріоритетним завданням Кримінального Кодексу є охорона прав і свобод людини і

громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довілля, конституційного устрою України від злочинних посягань, забезпечення миру і безпеки людства. Аналіз цього положення дозволяє зробити висновок про те, що в статті визначено перелік найбільш значущих суспільних відносин, охоронюваних кримінальним законом від суспільно небезпечних діянь. У вченні про злочин та склад злочину, суспільні відносини, що охороняються кримінальним законом, визначаються як об'єкт злочину.

Аналіз ч. 1 ст. 11 КК показує, що в ній чітко закріплені три ознаки злочину: суспільна небезпечність діяння, винність і передбаченість діяння в законі про кримінальну відповідальність. Перші дві ознаки – суспільна небезпечність і винність – є матеріальними, що розкривають як зовнішню, так і внутрішню соціально-психологічну природу злочину. Третя – передбачення діяння КК – формальна, що відбиває юридичну, нормативну природу злочину, тобто його протиправність.

Одним із перших, хто визнавав об'єкт злочину в якості суспільних відносин, був А. А. Піонтковський, який зауважував, що кожний злочин який вчиняється в нашій країні, прямо або опосередковано посягає на суспільні відносини соціалістичного суспільства. Концепцію розуміння об'єкта злочину в якості суспільних відносин, крімсучасних українських вчених, продовжують доповнювати та розвивати такожсучасні російські вчені. Зокрема, великої уваги проблемі визначення об'єкта і предмета злочину приділив А. В. Шульга, який говорить про те, що злочинне посягання порушує певні відносини між людьми в суспільстві – суспільні відносини.

Представники досоціалістичних концепцій розглядали об'єкт злочину, як з точки зору суб'єктивного права, так і норм права. Зокрема, В. Д. Спасович визнавав об'єктом злочину будь-яке право, яке охороняється державою за допомогою покарання. О. Ф. Кістяківський вважав, що об'єктом злочину є предмет, на який направлений злочин або над яким здійснено злочин. Далі автор уточнює, що об'єктом злочину може бути в загальному тільки людина зі своїми правами та установами, які нею створюються. Предметом суспільних відносин справедливо називають усе те, з приводу чого або у зв'язку з чим існують і самі ці відносини. Тому предметом суспільних відносин можуть

бути насамперед різного роду фізичні тіла, речі, а також сама людина. Наприклад, в об'єкті такого злочину, як ненадання допомоги хворому медичним працівником (ст. 139), хвора людина – лише предмет охоронюваних законом відносин, а їх суб'єктами є медичні працівники.

Класифікація об'єктів злочину. У більшості юридичних джерел радянського періоду, присвячених проблемі об'єкта злочину, «вертикальна» класифікація об'єктів включає три рівні: загальний об'єкт, родовий (іноді його називають груповим або спеціальним) та безпосередній (у деяких джерелах видовий).

Загальним об'єктом вважалася вся сукупність суспільних відносин, що охороняються кримінальним законом (суспільний лад, політична та економічна системи, правопорядок тощо). Але практична вся сукупність суспільних відносин не може бути об'єктом як елементом складу злочину. По суті цей об'єкт кримінально-правової охорони не слід ототожнювати з поняттям об'єкта злочину. Тому достатньо включати до класифікації об'єктів злочину два види – родовий та безпосередній.

Об'єкт злочину був виключно «послугою» з боку кримінального права пануючій у радянській державі, яка висувала на перший ряд суспільні інтереси, а людину з її інтересами та благами залишала в другорядних ролях. Як зазначає П. С. Матишевський: «Недооцінка значення людини в соціальному житті, її особистості зумовлювало те, що навіть саме поняття «людина» підмінялось знеособленим поняттям «особа як сукупність соціальних відносин».

Після прийняття Конституції України 1996р. та визнанням нею нової системи пріоритетів, у яких людина, її права та свободи визнані вищою соціальною цінністю, змінився і підхід до розуміння об'єкта злочину в кримінальному праві.

Отже, беручи до уваги вище сказане, ми можемо погодитися, що об'єкт злочину слід розглядати в якості суспільних відносин, та вважаємо, що об'єктом злочину є найбільш важливі суспільні відносини, що охороняються нормами кримінального права, і яким унаслідок злочинного посягання завжди завдається істотна шкода.